

Sadržaj

Prvi deo

Uticaj kulture i civilizacije na ponašanje ljudi (1)

1. Aksiološki i ontološki zakoni koji vladaju svetom	2
1.1. <i>Paradigme novog ustrojstva svetskog poretka</i>	2
1.1.1. Definisane problema	2
1.1.2. Teorijska osnova i praktična rešenja ustrojstva čovečanstva u budućnosti	5
1.1.2.1. Funkcionisanje u praksi svetskog poretka	5
1.1.2.1.1. Funkcionisanje postistorijskih liberalnih građanskih demokratija	5
1.1.2.1.2. Funkcionisanje doindustrijskih (istorijskih) nacija-država	6
1.1.2.1.3. Pitanje usled kojih će u budućnosti svet ostati u konfliktima	7
1.1.2.2. Ustrojstvo sveta prema kriterijumima Tro-Jednog	8
1.1.2.3. Paradigme ustrojstva građanske liberalne demokratije	10
1.1.2.4. Teorijsko izvoriste svetske pojave i svetskog procesa globalizacije	12
1.2. <i>Glavni zakoni koji vladaju svetom</i>	13
1.2.1. Zakon održavanja Sveta	15
1.2.2. Zakon uzročnosti i slobode	16
1.2.3. Zakon privlačenja i odbijanja	17
1.2.4. Zakon (ne)ravnoteže	18
1.2.5. Zakon (ne)reda i (bes)poretka	18
1.2.6. Zakon (ne)sklada	19
1.2.7. Zakon razvoja Sveta	19
1.3. <i>Aksiologija – učenje o vrednostima sveta</i>	20
1.3.1. Norme ponašanja	21
1.3.1.1. Običaji	21
1.3.1.2. Moral i etika	24
1.3.1.3. Pravo i zakon	27
1.3.2. Vrednosti sistemi i orijentacije	30
1.3.2.1. Istina kao vrednosna orijentacija	30
1.3.2.2. Pravda kao vrednosni sistem	31
1.3.2.3. Sloboda kao univerzalna vrednosna orijentacija	33
1.3.2.4. Red (poredak)	37
1.3.2.5. Mir kao neotuđivo ljudsko pravo	39
1.3.2.6. Očuvanje ljudskog dostojanstva	41
1.3.2.7. Umetnost (lepo)	41
1.3.3. Nevrednosti	42
1.3.3.1. Zlo	44
1.3.3.2. Smrt	45
1.4. <i>Gneseologija – učenje o saznanju sveta</i>	45
1.4.1. Apriorno saznanje	46
1.4.2. Saznajna moć čoveka	47
1.4.3. Saznanje o postojanju svojeg Ja	49
1.5. <i>Opšta teorija sistema i demokratija kao kognitivno otkriće čoveka</i>	50
1.5.1. Značaj opšte teorije sistema	50
1.5.2. Nastanak kapitalizma i uloga protestantizma u razvoju preduzetništva	54
1.5.2.1. Načela kapitalističkog društva	54

1.5.2.2.	Načela tržišne privrede	56
1.5.2.3.	Kapitalizam i kraj istorije	58
1.5.3.	Komunistički model socijalne organizacije društva	59
1.5.4.	Paradigma geopolitike u sistemu nauka	61
1.5.4.1.	Atlantizam (mondijalizam) – novi svetski poredak	62
1.5.4.2.	Nove geopolitičke igre – pozicija malih zemalja	65
1.5.5.	Odnos ekonomije i politike	65
1.5.6.	Demokratija kao političko-socijalni okviri vladanja	71
1.5.6.1.	Obeležja, vrednosti, procedure i uslovi demokratije	72
1.5.6.1.1.	Istorijski modeli demokratije	72
1.5.6.1.2.	Uslovi i klasifikacija demokratije	74
1.5.6.1.3.	Negativne strane građanske demokratije	76
1.5.6.2.	Objašnjenje pojma politička tolerancija	76
1.5.6.2.1.	Trpeljivost kao pretpostavka funkcionisanja građanske demokratije	77
1.5.6.2.2.	Dijalog i tolerancija kao ključne značajke građanske demokratije	78
1.5.6.3.	Objašnjenje pojma odnosi i politički interesi	79
1.5.6.3.1.	Lokacija odnosa	80
1.5.6.3.2.	Oblici odnosa i procesa	80
1.5.6.3.3.	Klasifikacija odnosa	81
1.5.6.3.4.	Značaj odnosa preko interesa	83
1.5.6.3.5.	Istraživanje javnosti	84
1.5.6.3.6.	Problemiziranje prakse u odnosu na teoriju	85
1.5.6.4.	Građanski demokratski oblik društvenog sistema	86
1.5.6.5.	Objašnjenje pojma tehnokratija	98
1.5.7.	Determinisanje pojmova boljševizam i kult ličnosti	100
1.5.7.1.	Determinisanje pojma boljševizam	100
1.5.7.2.	Determinisanje pojma kult ličnosti	102
1.5.7.3.	Uslovi pojave kulta vođe	103
1.5.7.4.	Etiološki koreni vodstva i autoritarnosti	104
1.5.7.5.	Kult vođe, vodstvo i sledbenici	105
1.5.7.5.1.	Osobine antidemokratske ličnosti	105
1.5.7.5.2.	Osobine Adolfa Hitlera	105
1.5.7.5.3.	Osobine Josifa Staljina	106
1.5.7.5.4.	Osobine Franje Tuđmana	107
1.5.7.5.5.	Osobine Josipa Broza Tita	107
1.5.7.5.6.	Karakteristične osobine vođe	108
1.5.7.5.7.	Psihička struktura autokratskog vođe	108
1.5.7.6.	Javnost i tipovi vođa	109
1.5.7.7.	Proces izgradnje vođe	112
1.5.7.8.	Potrebne sposobnosti da bi se bilo vođa	112
1.6.	<i>Determinisanje pojma javno mnjenje</i>	113
1.6.1.	Objašnjenje značenja pojmova	114
1.6.2.	Pojam i suština javnog mnjenja	115
1.6.3.	Istorijsko nastajanje javnog mnjenja	117
1.6.4.	Javno mnjenje i demokratija	119
1.6.5.	Totalitarizam i javno mnjenje	121
1.6.6.	Objašnjenje pojma autoritet i autoritarizam	123
1.6.7.	Objašnjenje pojma dominacija	126

1.6.8.	Objašnjenje pojma dogmatizam	127
1.6.9.	Objašnjenje pojma tabu	128
1.6.10.	Tiranija nad javnošću	130
1.6.11.	Državno nasilje (strahovlada) nad javnošću	132
1.7.	<i>Rasprava o konceptu suverenosti</i>	134
1.8.	<i>Zablude i iluzije zapadno-evropske kulture, civilizacije i nauke sa identifikovanjem zadataka budućih strateških saveza</i>	136
1.8.1.	Zablude i iluzije zapadno-evropske civilizacije i kulture	136
1.8.2.	Uloga strateških saveza u savremenim odnosima	139
2.	Značenje civilizacije u razvoju čovečanstva	140
2.1.	<i>Definisanje pojma civilizacija</i>	140
2.2.	<i>Civilizacijska paradigma dvadesetog veka</i>	143
2.2.1.	Komunizam i njegove reforme	144
2.2.2.	Propast komunističkog civilizacijskog koncepta i stvaranje novog izvorišta problema svetske civilizacije	148
2.2.3.	Iluzije na osnovu lakoće obećanja	154
2.3.	<i>Prednosti, nedostaci i civilizacijske posledice raspada multietničkih evropskih država</i>	154
2.4.	Identifikovanje faktora koji su izmenili kulturno-civilizacijske vrednosne orijentacije	157
2.4.1.	Identifikovanje kulturno-civilizacijskih promena	157
2.4.2.	Definisanje pojmova u vezi očekivanih reformi u preduzetničko društvo	162
3.	Uticao kulture na ponašanje čoveka	165
3.1.	<i>Definisanje pojma kultura i kulturalizam</i>	165
3.1.1.	Definisanje kulture	165
3.1.2.	Kulturalizam i multikulturalizam	166
3.1.3.	Teorijske koncepcije o kulturi	168
3.1.3.1.	Pozitivističko definisanje kulture	168
3.1.3.2.	Kultura kao model ponašanja – antropološko objašnjenje kulture	169
3.1.3.3.	Teorija o kulturnim kontaktima – geografska sinteza kulture	169
3.1.3.4.	Eksplisitni i implicitni modeli kultura ponašanja	169
3.1.3.5.	Teorija o socijalnoj strukturi kao kulturnom sistemu	170
3.1.3.6.	Univerzalna teorija kulture prema kriterijumu ljudskih bioloških potreba	170
3.1.3.7.	Teorija kulture kao promena u društvenim procesima	171
3.1.3.8.	Teorija kulture kao psiholoških stanja i socijalnih procesa	171
3.1.3.9.	Potkulturna teorija	171
3.1.4.	Pogreške u teorijskom definisanju kulture	173
3.1.4.1.	Zbirne koncepcije kod definisanja kulture	173
3.1.4.2.	Najčešće pogreške u definisanju kulture	174
3.1.4.3.	Definisanje kulture kao procesa nastajanja čoveka kao društvenog bića	174
3.1.4.4.	Sociološki pristupi definisanju kulture	174
3.1.4.5.	Kultura kao ukupnost čovekovog stvaralaštva	175
3.1.4.6.	Kultura kao najviši izraz čovekovog stvaralaštva i humanizma	176
3.1.5.	Predmetno shvatanje kulture	177
3.1.5.1.	Tradicionalna humanistička kultura	177
3.1.5.2.	Novo vrednovanje kulture	178
3.2.	<i>Opšte napomene o kulturi</i>	179
3.2.1.	Kulturna crta	179

3.2.2.	Kulturna uloga	179
3.2.3.	Društvena svest	180
3.2.4.	Bazični uticaj kulture	180
3.2.5.	Sistemi kulturno-civilizacijskih vrednosti	181
3.2.6.	Kulturno-civilizacijske norme i pravila	181
3.2.7.	Istraživanje kulture	181
3.2.8.	Unakrsna analiza	182
3.3.	<i>Shvatanje kulture i civilizacije</i>	182
3.3.1.	Pristup definisanju pojmova kultura i civilizacija	183
3.3.2.	Tipovi definicija kultura	185
3.4.	<i>Filosofija istorije kao osnova izlaganja istorije kulture</i>	187
3.4.1.	Definisanje istorije kulture	187
3.4.2.	Praksa Zapada u vezi državotvornih kultura	189
3.4.3.	Kulturno-civilizacijski problemi balkanskog prostora u vezi transformacije ratne u mirnodobsku opciju	191
3.4.4.	Identifikovanje kulturno-civilizacijskih slabosti koje ograničavaju balkanskim državama prelaz iz socijalima prema građanskom demokratskom društvu	192
3.4.5.	Problemi sa humanim kapitalom i ekonomskim modelom u vezi pretpostavljenih transformacija našeg društva	195
4.	Klasifikacija kulture	198
4.1.	<i>Klasifikacija kulturnih pojava</i>	198
4.2.	<i>Kulturna stvarnost</i>	199
4.3.	<i>Čovek i kultura</i>	201
4.4.	<i>Kulturni oblici</i>	202
5.	Kulturološko-civilizacijski pogled na svet	205
5.1.	<i>Kulturno-civilizacijski pogledi na svet</i>	207
5.1.1.	Kineski pogled na svet	207
5.1.2.	Budizam i indijski pogled na svet	213
5.1.3.	Zen-budizam i japanska kultura	217
5.1.4.	Jevrejska (hebrejska) kultura	219
5.1.4.1.	Ishodišta	219
5.1.4.2.	Pravci razvitka	220
5.1.4.3.	Dogmatski religiozni sistem	224
5.1.5.	Evropska kultura i hrišćanski pogled na svet	225
5.1.5.1.	Starogrčka helenska kultura	226
5.1.5.2.	Kultura starog Rima	231
5.1.5.3.	Kulturni značaj Vizantije	234
5.1.5.4.	Pojava hrišćanstva	237
5.1.5.4.1.	Hrišćanski pogled na svet	239
5.1.5.4.2.	Pravoslavlje i savremena geopolitička pozicija Slavena	246
5.1.5.4.3.	Veliki raskol Judeo-hrišćanstva sa naznakama osnovnih karakteristika Pravoslavlja	246
5.1.5.4.4.	Nacionaloslobodilačke borbe pravoslavnih naroda	247
5.1.5.4.5.	Istorijski hod i traganje za načelima geopolitike Pravoslavlja	250
5.1.5.4.5.1.	Geopolitika Pravoslavlja	250
5.1.5.4.5.2.	Postvizantijsko Pravoslavlje	250
5.1.5.4.6.	Rusko Pravoslavlje i uloga Rusije u istoriji čovečanstva	251

5.1.6.	Islam i arapska kultura	257
5.1.6.1.	Priroda Islama	259
5.1.6.2.	Karakteristike Islama	260
5.1.6.3.	Islamski fundamentalizam – vehabizam	262
5.1.6.4.	Odnosi Islama i Judeo-hrišćanstva	264
5.1.7.	Američka kultura	264
5.1.7.1.	Kultura maja	266
5.1.7.2.	Kultura Azteka	267
5.1.7.3.	Kultura Inka	268
5.1.7.4.	Prastanovnici Severne Amerike	268
5.1.7.5.	Odnos Evrope prema Americi	270
5.1.7.6.	SAD – kvintesenca Zapada	274
5.1.7.7.	Protestantizam kao ideologija	275
5.1.8.	Afrička kultura	276
5.1.8.1.	Magije	276
5.1.8.2.	Mitologija i religija	277
5.1.8.3.	Totem	278
5.1.8.4.	Afrička umetnost	278
5.1.8.5.	Porobljavanje i oslobađanje Afrike	279
5.2.	Istorija filozofije religije i civilnog društva	279
5.2.1.	Epistemologija – uvod u filozofiju religije	279
5.2.1.1.	Platon	281
5.2.1.2.	Aristotel	282
5.2.1.3.	Avgustin	284
5.2.1.4.	Akvinski	285
5.2.2.	Filozofija puteva koji vode do spoznaje	286
5.2.2.1.	Renesansa	286
5.2.2.2.	Duhovne spoznaje – Rene Dekart	287
5.2.2.3.	Čulne spoznaje – Džon Lok	287
5.2.2.4.	Granice spoznaje – Dejvid Hjum	288
5.2.2.5.	Zašto postojimo – egzistencijalizam	289
5.2.2.6.	Mišljenja o Bogu	289
5.2.2.7.	Čovek je mera svih stvari – humanizam i prosvetiteljstvo	290
5.2.2.8.	Relativizam	291
5.2.2.9.	Organizacija društva	292
5.2.2.10.	Feminizam	293
5.2.2.11.	Astrologija	294
5.2.2.12.	Evolucija	295
5.2.2.13.	Teorija o jastvu	296
5.2.2.14.	Razmišljanja o budućnosti	297
5.2.3.	Filozofija savremenih društava	298
5.2.3.1.	Filozofija građanskog sveta	298
5.2.3.2.	Filozofija države-nacije	299
5.2.3.3.	Filozofija realnog socijalizma	299
5.2.3.4.	Filozofija građanske demokratske leve – država blagostanja	300
5.2.3.5.	Filozofija liberalnog kapitalizma	301
5.2.3.6.	Filozofija globalizacije	302
5.2.3.7.	Novi oblici nasilja globalnih društava nad malim i siromašnim zemljama	303

6. Naučni pogled na svet	304
6.1. Naučno, religijsko i umetničko mišljenje	306
6.2. Definisanje pojmova nauka, istraživanje i razvoj	309
6.2.1. Definisanje nauke	309
6.2.2. Nauka o nauci kao elementu ljudskosti	314
7. Kulturno-civilizacijske vrednostne orijentacije	315
7.1. Polazne osnove	315
7.2. Kulturno-civilizacijski aspekti vrednosti filosofije u odnosu na sliku sveta	319
7.2.1. Vrednosti filosofije	319
7.2.2. Filosofski uslovi istinitosti	321
7.2.3. Stara slika sveta	322
7.2.4. Nova slika sveta	323
7.2.5. Savremena filosofija i nova tehnologija	327
7.3. Poremećaji u kulturnim vrednosnim orijentacijama	328
7.3.1. Kriza intelektualne elite	328
7.3.2. Nezaposlenost	331
7.3.3. Narkomanija	331
7.3.4. Alkoholizam	332
8. Podržavanje kulture	333
8.1. Institucije kao organizacijski oblik kulture	333
8.2. Kulturni statusi	334
8.3. Kulturna pravila	335
8.4. Kulturna politika	336
9. Uloga tajnih društava u razvoju kultura i civilizacija	337
9.1. Humanisti	338
9.2. Slobodni zidari (Masonstvo)	339
9.3. Illuminati	340
9.4. Uloga slobodnih zidara na balkanskim prostorima	341
10. Proizvodi kulture i civilizacije	344
10.1. Materijalni i umetnički proizvodi kulture	345
10.2. Sistem edukacije članova društva	346
11. Kulturni tipovi i uticaj religije	349
11.1. Kulturni tipovi	349
11.2. Uticaj religije na ponašanje ljudi	349
11.3. Osnovne značajke Istočnog Pravoslavlja	352
11.3.1. Suština Pravoslavlja – biti drugačiji i ostati nepromenjen	352
11.3.2. Pravoslavlje-Rimokatolicizam-Protestantizam	353
11.3.3. Pravoslavlje i Pravoslavna Crkva	358
11.3.4. Objašnjenje sedam svetih tajni	359
11.3.5. Pravoslavlje, Pravoslavna Crkva i okruženje	361
12. Uticaj potkulture na ponašanje građana	364
13. Uticaj kulturnih procesa na ponašanje ljudi	366
13.1. Procesi oblikovanja kulture	366

13.2. <i>Procesi obogaćivanja kulture</i>	367
13.3. <i>Procesi kulturalizacije i akulturalizacije</i>	368
13.4. <i>Trajnost kulture</i>	369
13.5. <i>Socijalni (humani) kapital ili sklonost srpskog društva ka spontanjoj socijalizaciji</i>	371
14. Uticaj države i prava na ponašanje ljudi	376
14.1. <i>Postanak države i prava</i>	376
14.2. <i>Funkcije države i prava</i>	379
14.2.1. <i>Država i savremeno društvo</i>	380
14.2.2. <i>Država blagostanja ili totalitarizma</i>	381
14.2.3. <i>Američki državni pragmatizam</i>	383
14.2.4. <i>Nove tendencije u razvoju države</i>	384
14.2.4.1. <i>Krah ideje države blagostanja</i>	384
14.2.4.2. <i>Osavremenjene države revolucije</i>	385
14.2.4.3. <i>Procesi izumiranja države blagostanja</i>	385
14.3. <i>Oblici države i prava</i>	386
14.4. <i>Kriza - zakonomeran proces savremenog društvenog kretanja</i>	388
14.5. <i>Uticaj političkih partija na ponašanje ljudi</i>	390
14.5.1. <i>Politička kultura</i>	390
14.5.2. <i>Priroda političkih partija</i>	391
14.5.3. <i>Vrste političkih partija</i>	392
14.5.4. <i>Čovek i politika</i>	394
14.5.5. <i>Kriza morala - opasna kriza društva</i>	396
14.5.6. <i>Novi pluralizam</i>	398

Drugi deo

Manipulisanja ljudskom svesti u procesu upravljanja tržišnim poslovanjem (400)

1. Kad je čovek odvojen od samog sebe	401
1.1. <i>Čovekove neprevaziđene enigme</i>	401
1.1.1. <i>Čovek po prirodi beži od istine</i>	401
1.1.2. <i>Čovek po prirodi beži od razuma u zadovoljstva</i>	402
1.1.3. <i>Izloženost čoveka religioznim propovedima</i>	404
1.1.4. <i>Upravljanje ljudskim mišljenjem</i>	408
1.2. <i>Kulturne paradigme balkanskog prostora</i>	408
2. Aspekti simbolike u upravljanju tržišnim poslovanjem	417
2.1. <i>Funkcija simbolike u marketing menadžmentu</i>	417
2.1.1. <i>Opšti simbolički aspekti</i>	417
2.1.2. <i>Kategorijalni sistem simbolike</i>	418
2.2. <i>Mitološki kategorijalni sistem</i>	420
2.2.1. <i>Opšti aspekti mitoloških sistema</i>	420
2.2.2. <i>Specifičnosti političkih mitova</i>	422
2.3. <i>Aspekti svojstava, dinamizama i funkcija simbola</i>	425
2.3.1. <i>Svojstva simbola</i>	425
2.3.2. <i>Funkcije simbola</i>	426
2.3.3. <i>Klasifikacija simbola</i>	427

2.3.4.	Ljubav kao simbol	428
2.3.5.	Društveni kodovi kao simboli	430
2.3.6.	Politički simboli	430
2.3.7.	Logika imaginarnog i logika razuma	433

3. **Problemi koji ograničavaju kreiranje održivog socijalno-ekonomskog razvoja i opstojnosti** 435

3.1.	Negativne istorijske prepreke demokratskom ustrojstvu našeg društva	436
3.2.	Paradigme koje su uzrokovalе raspade državnih zajednica Južnih Slovena	438
3.3.	Interesi Zapada u odnosu na ciljeve i interese srpskog (balkanskih) naroda	441
3.3.1.	Koristi Zapada od raspada multietničkih država	441
3.3.2.	Nedostaci Zapada usled raspada multietničkih zajednica	443
3.3.3.	Da li će nam Zapad pomoći?	444
3.3.4.	Globalizacija kao nova forma hladnog rata	445

4. **Otvorena pitanja, problemi, razlozi i kriterijumi post-komunističkih reformi** 446

4.1.	Razvoj potrebe za tolerancijom	453
4.2.	Razvoj potrebe za dijalogom	456

Literatura 462